

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Dec. 1969 / 306908 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομποπολίς)... **ΚΟΡΦΟΒΟΥΝΙΟΝ**
(παλαιότερον ὄνομα: **Μ. ΠΡΕΝΙΣΤΑ**), Ἐπαρχίας... **ΑΡΤΗΝ**,
Νομοῦ... **Α. Ρ. Τ. Η. Σ.**
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος **Ἀριστείδης**
Φ. Παπαῦς... ἐπάγγελμα... **Διδάσκαλος**...
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις **Ἰ. Βλαχας - Κορφοβουνίου - Φιλιππιάδος**
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... **40**
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον... **Γεωργιος Φρ. Κεμελ**

ἡλικία... **80**... γραμματικαὶ γνώσεις... **Γ. Δημολικοῦ**
τόπος καταγωγῆς... **Κορφοβουνίου**
Λετῆς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ **ΑΘΗΝΩΝ**

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; **Αἱ δασοσκεπῆς ἐντάσεις**
προωρίζοντο διὰ βοσκῆς ἰσχυρὰ καὶ δὲ χωράφια
διὰ σποράν.
Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωριστὰ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; **ὑπάρχον χωρίζεται**
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
Εἰς τούρκων ἀρχιεπίσκοπον Χαρίλ-Μουγ
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; **Διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του**
καὶ διανέμει αὐτήν μετὰ θάνατόν
ἐνίοτε δίδει καὶ μερίδιον εἰς τοὺς
ἑγγαμμίους υἱοὺς.

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; .....

Ἀσχολοῦνται καὶ ἐν ἀμφοτέρω

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; .....

ἀσχολοῦνται

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δόλοκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .....

Οἱ χωρικοὶ δίδονται 30% ἀπὸ τῶν παραγωγῶν. Ἐργάζονται οἱ οἰκογενεῖαι καὶ οἱ κληρικοί.

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημασκατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;).....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα τῶν ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; .....

Στὰ νημέσια ἐργάζοντο οἱ ἴδιοι με ἀρχηγοβοήθεια

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .....

οὐδεὶς ἐχρησιμοποιεῖτο

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ...

Ἐξέρχονται ἐκ τῶν κτημάτων τῶν πατρῶν τους

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; .....

οὐχι

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καυσίν: α) τῆς καλάμιδος μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

Με ζωϊκὴν κόπρον καὶ με καλάμι
ὡς σποροῦ (καλαμίν: χόρτα κ.ο.κ.)

2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ....

ὡς τὸ ἐλ. 1936 καὶ ἐνῶς

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ....

ὡς τὸ ἐλ. 1930 (1908)

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ....

ἐχρησιμοποιοῦντο τὸ μισό ἐλ. 1930

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1. χυρολάβ. 4. χυλ. 7. εταβερ 10. κρηδὶ
2. 7 5. ετέρ. 8. στεγάνια
3. ἀγροπόδα 6. εταβερ 9. σι βαρμα

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῇσει;)

μετὰ τὸ 1950

3) Μηχανὴ θερισμοῦ

ε.χ. 1

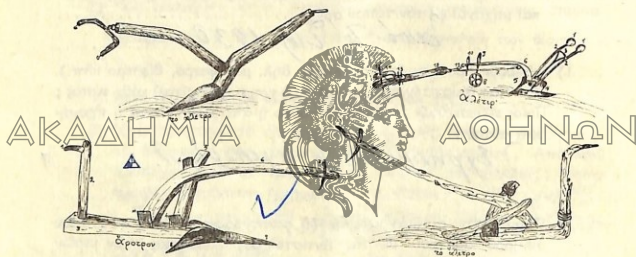
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....σχ1.....

5) Μηχανή ἀλωνισμού .....σχ1.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .....

.....Μητέραςοι τεχνίτη (δεματιῶν) ἦν
.....καὶ μέγας τῶν οἰ. γεωργῶν.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ὑπογράφησατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

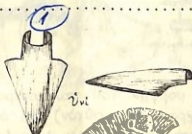
1. Χειρολαβή	6. ὀταβάρ	11. ....
2.	7. αὐτοειδής	12. ....
3. ἀνεκροπόδα	8. γκιφεί	13. ....
4. σφίγες	9. ζυγί	14. ....
5. ἐκράτης	10.	15. ....

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῳσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

... 1. ὁδὸς μορφῆς, ὡς τοῦ ἐκλήματος (1)

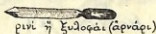
- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ... καμμογυῖον

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....

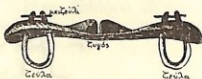
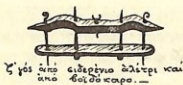
σκεπαρ - πριόν - ἀρίδα - ξυλοφαί

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἥμιονος, ὄνος..... *β. ο. δ. τ. α.*

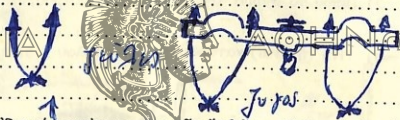
β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; ..... *δύο*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; ..... *ναι*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. ....

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). ....

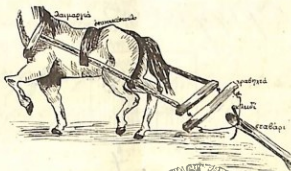
μασχάλη καὶ ἀσκαρὶ

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου; *Πάντοτε ὅταν δύνῃ ἑρρίσκει παρὰ (σήμερον) μετ' ἄλλων.*

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; *Γίνεται μόνον μετ' ἄλλων ὡς ἐν φωτογραφίᾳ (σελ. 12)*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

Παρατήρησις
ὡς κατεσκευάσθη.

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινόν) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) ; 2) γυναῖκα ; 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.....

ὁ ἄνθρωπος.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν).....

Τοποθετοῦν τὸ ζυγὸν ἐπὶ τοῦ βοδιοῦ, δένουν εἰς τὸ ζυγόν. Συνδέουν τὸ ἄροτρον μετὰ τὸ ζυγόν. Δένουν ἀπὸ ἐνὰ σχοινίον εἰς τὰ κέρατα τοῦ βοδιοῦ καὶ τὸ ἄροτρον.

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. Τὸ ἴδιον ἄλλα διὰ τὴν ἔνωσιν τοῦ ζυγοῦ μετὰ τὸ ἄροτρον χρησιμοποιοῦν ἓνα ξύλον, πρὶν εἰς δύο ἄκρα ἔχει σιδηρεῖα θυμῶν διὰ τὰ πιδμεῖα ἀπὸ τοῦ ἀροτροῦ καὶ τὸ ζυγόν.

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα ; μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).....

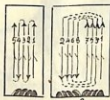
Μετὰ σχοινίον τοῦ ἐκείνου καὶ βέλη. ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τοῦ ζῴου.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλάκας (αὐλακιές) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

περιφερειακῶς

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σπαιροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.);

σε σποριές

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); μετὰ αὐλακιάν;

μετ' αὐλακιῶν

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μετὰ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον;

σε χωράφια, ποὺ δὲν πηλύνετο μετὰ ἄροτρον (πλάγια).

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. *κατὰ τὸ ὄργωμα βαθιά. Κατὰ τὸ δὲ βάθος πλαισίου καὶ πλάτους. Ἐγίνετο καὶ τριπλὴ ὅλων τῶν χωρῶν. ἦτο σκληρό καὶ σπέρντο. Τέρες ἡ σπορὰ.*

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ....

Διὰ τὸ σπέρμα... μέσον... ἄρρωστα καὶ μεγάλα σπορά - διὰ τὸν ἀραβοσίτου καὶ ἐλάϊα εἶδη καὶ ἄρρωστὰ.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ....

ὀρυκτῖα - διβόλ - βρορά - γύρισμα - εἶται εἰς γύρισμα καὶ...

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἄνωτέρω)

Ποτὰ ἄρρωστὰ εἰς ὅλου τὰ ῥιζα τοῦ καρποῦ ἔχοντα ἀσθένειαν

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

ἕως δι' ὅ χρόνον

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; ....

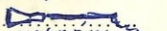
διὰ τὸν σίτον διὰ - δι' ἀραβοσίτου καὶ ἄλλων

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; ....

τροχὸς καὶ τὸ σιρόφιον καὶ σπέρμα

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; .....

Μὲ ξίφος ἢ ὅποια εἶναι λοφοειδῆ
 φεῖν, ὅταν θεωρεῖται ἢ βουκέντρου ἢ τοῦ
 καρτοκουῖ.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); .....

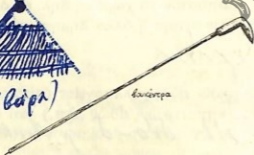
Μοῦστα εἰς ὅσον ὁ χωρμα
 γίνῃ ἁγρῶν.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφῇ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

(σβάρν)

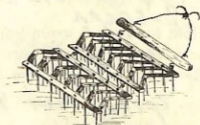
βουκέντρα

τσουμάρνα

ὁ βουκέντρα ἢ τσαπὶ

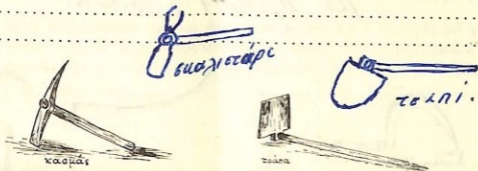

εἰς τὴν θέσιν

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσαπὶ κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) . . . . .

назад - позн!

78471.

καὶ καὶ

ΣΑΛΩΝ

- 6) Ποία πρόσωπα βοηθούν τον ζευγολάτην (ή ζευγάν) εις τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

Η γραμμή του ή τα ποσότητες του ενά-
του του σώματος και στην ταίριαξη

- 7) Ποία χωράφια έκαλλιεργούντο (ή καλλιεργούνται) διὰ τὴν σπο-
ράν ὁσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
εἴδους...

Επίδοση (φάρμα) μαζί με το ζώο
στο κατώτατο μέρος της γαλαχόχνης

- 8) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. . . . χωράφια.

αρχιστολ τοσ σμιλλοτ εσκαρρι γροπλο με βουρμυ
 ηα τα τωα να εσυνε σλεν γινων (εχρωσ γοφύ)
 τα εντιοτινι με φοιζινα -

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων; ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ παρασιῖς (βραγιῖς) καὶ ἄλλως. *C. w. p. k. m. b. 10201 - 102010000*

καὶ ἄλλως. φωνῆς μετὰ τὸν λόγον. Περὶ τοῦ γαζακού
ποῦ ἐκτίσθη μετὰ τὸν ἅγιον καὶ θανάτου καὶ
ἐξ ὧν ἐκτείνετο τὰ πάντα.

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχθυογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

με δρεπάνι ὀδοντωτό

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). κοσίδα

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

ὀδοντωτή

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; .....

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) .....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν रेβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) .....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. .... *δι' ἧτο... μακροτέρων* .....

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ....

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; .....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

*4-5 χεριές μὲ τὰς μεγάλας προχ.
... διὰ τὴν κατεύθυνσιν* .....

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. .... *Καντζούρια* .....

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποιοῦν ; .....

*Περὶ πολλοὶ οἱ μαθηταὶ ἡ.χ.τ. ἐξήλ-
θον καὶ ἄνδρες.* .....

- 2) Πώς ἡμείνοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ἐξκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν) .....

*Ὅλοι ἐκομίσθησαν ἐργασίας, δὲν ἐπὶ ἐργα-
σίων, ἀλλὰ ἀμεινῶν καὶ αὐτοί.
εἰς τὰς δίκαια τοῦ (ἐργασίας) ἡμερο-
μισθίου. Τὸ φραγμὸν παρέχεται δωρεάν
ἐν τοῖς μοναστηρίοις.* .....

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἐφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δὴλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .....

*Ἐξ ἑνὸς ἐνὸς ἑνὸς ἑνὸς, ἡμερὶς, μαθητὰς,
ὁ δὲ ποῖο ἐξ ἑνὸς ἑνὸς σκῆματι 3-4
φραγμὸν.* .....

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

Ἐδίδεν προσοχὴν πότε δὲ ἀρχίσαν
τὴν τρίτην ἢ τὴν τετάρτην

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. ....

Ἐτραγουδοῦσαν διαφόρων
αὐτῶν ἐργασιῶν.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ φάσαν τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Δὲν ὑπάρχει ἑστῶς ἔθιμος.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέραις ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

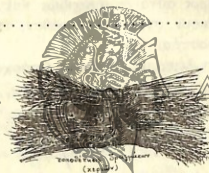
Ἐγένετο τὰ στάχυα 5-6 ἡμέρας νὰ
ξηραθῶν καὶ μετὰ ἐδένοντο

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὥς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

μετὰ τὰ ἴδια τὰ παύχρα.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

Συνεκεντρώνοντο εἰς ἰδίαν θέσιν μετὰ τὰ παύχρα πρὸς τὰ μέσα - 10-20 δεμάτια μόνον.....

.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς... *Πρὶν*
τοῦ 1.9.20. Κατὰ Μανώλη καὶ
Φεβρουάριον.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν.....

Μετὰ τὸ λαπὶ ζεχνύουν καθε-
μυρία καὶ ἔβγαζαν τὶς παταίτες.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ... *Μαρίστα*.....

Ἡ μαριέρικα ἐπὶ τὸ ἔξω σφέρα κείναι
ἡ ξηρὰ χόρτα καὶ δύνανται εἰς ξηραντὴν προ-
δικεῖν ὅτι ἀποδίδει. Τὸ ὄνομα αὐτῆς
μαριερνοικὲς ἢ ξυμᾶχαν θυμωὲς.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.)... *Μετὰ τὴν νοσοκίαν καὶ τὸν Ἰούλιον*.....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὥς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Το δέσμιον (μπαρμπαρία) έγινε
 το με την μπαρμπαρία... Είτος κλασσικός δαίμονας
 δεινό λαι κέντρο δεινό... Έγιναν βίαια σφάλματα και
 αχού έτο μόνον το χαρλάρι, το ξάκωτον και
 πύση το έδινε.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά των δερματιών προς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο
 προς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην
 θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Μελεξέροτο εἰς τὸ ἀλώνι... ἢ εἰς
 λιμὸν αὐτῆς, ὡς σπικισὺν καὶ ἐτο ποδὶν
 το σέ στυρον.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος οὗπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν
 δερμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
 θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις; εἰς σωρὸν;
 ὕπῳ καὶ καθαρισμένῳ τρόπῳ τοποθετήσεως; ...

Θεμωνιά στρω... ὡς ἐν τῷ ποδὶ το
 σέ θυμωλῆς, ἐν τῷ ἀλώνι...

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν άλωνι-
 σμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
 σμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον
 χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλώνι; ...

Ὑπῆρχε ἀλώνι διὰ τὸ θυμωλῆς ἐν τῷ
 δεινῷ ἐν τῷ μέρῳ, ποὶ ναί ποδὶ
 δεινῶν...

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλώνι. Ἐντὸς τοῦ
 συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς
 ποίαν θέσιν; ...

Σε φυλὸν μέρα κοντὰ δαί χωρά
 γιὰ -

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Σεὶ πορρὲ οἰκογενεῖαι - με' τῶν
... ἀπορρὲ ἐνέμετο, ὅς ἀρρωτιστοὶ. Καθε εὐνὴ
εἶχε τὴν θυφύριαν ἢ τὴν θυφύριαν

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα, καὶ πότε λήγει ; ... τὸν

... τοῦτο καὶ βρεῖται ἀρχὴ τῆς ἀλῶν

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) .....

Πετράλωνο με' πλάκας καὶ
χωματάλωνο

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνο)· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) .....

Τὸ χωματάλωνο ἐναρξίετο διὰ μείγματος
... καὶ ἀχύρων καὶ ἀχέρον

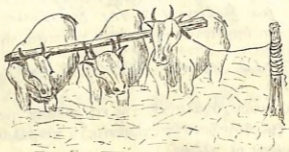
- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .....

ὅχι. Ὅταν πρὸνυμεται ἡ
ἀρχὴ τοῦ ἀλῶνισμα

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχυῶν πρὸς ἀλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Τὰ δὲ κῶνα πρὸς τὰ μέγιστα...
 σειρά... Ἀ. γὰρ ἀρμενισμὸς οὐτὴν εὐτύχον...
 σειρά (σπρώχνει)...

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιο-
 ῆσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νίου ἐύλητος στῦλος, ὡς δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
 στρούλουρας, δουκάνη, βαυκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

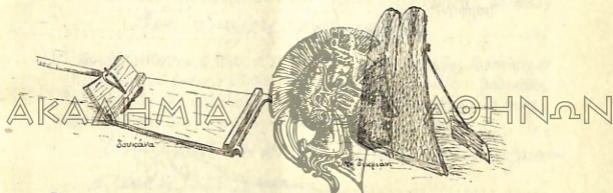
στῆγερὸς ὁ στῦλος οὗτοι καλεῖται
 ἢ εἰσι μύρα...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινες τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειράν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειᾶς περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

Τὸ χεινὶ ἀπὸ ἐνὸς τοῦ ξυλίου διαδραμὶνὰ
μὴ ἐξερῇ γέρω, διὰ τὰ παλῶν καὶ τῶν ἐξ ὅτου
στὰς τὰ τῶν ἐξ ὅτου μεθυσίς.....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶ εἰς ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρωμηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλώνιζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά μετ' ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλώνιζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .....

Δὲν ὑπάρχει ἐξ τούτου μετ'
ἀγνώστων μηχανημάτων.....

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην ;

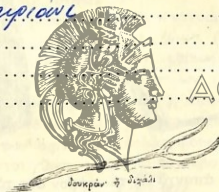
Ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἕως ὅτου τὸ βράδυ
ἔργον ποιᾷ ὁ ἄγων

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Διευρίων

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπλους στάχους ;

Ναι

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα) :

Διὰ τὰ βωδία φ' κέντρα διὰ τὰ ἀλωνα
κατασκευάζονται

- 15) Πώς λέγεται ή εργασία του άλωνίσματος ενός άπλωματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων εντός του άλωνιοῦ. (Έν Κρήτη καλείται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. άπλώματα) σίτρου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ήμέραν .....

..... 2-3 στρώσεις
..... 2-3 στρώσεις

- 16) Πώς λέγονται οί άλωνισθέντες στάχυες, προτού λιχνισθούν διά νά αποχωρισθούν τά άχυρα από τόν καρπόν ; (έν Κρήτη : μάλαμα)

..... Δεν υπάρχει σημασία

- 17) Ποιοι άλωνίζουν : ό ίδιος ό γεωργός με ίδιας του ζώα ή υπήρχον (ή υπάρχον άκόμη) ειδικοί άλωνιστάι (έν Αίτωλίας : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι άλωναροί και άγωγάτες), οί όποιοι είχαν βόδια ή αλογα και άνελάμβανον τόν άλωνισμόν

..... Υπήρχον ειδικοί αγωνιστάι (αγωνιστάδες)

- 18) Πλήν του μέσου τούτου με ζώα και με άλωνιστικόν εργαλείον υπήρχον παλαιότερον είς χρήσιν άλλα μέσα χωρισμού του καρπού από τούς στάχυσ· π.χ. τó κοπάνισμα αυτών με χονδρόν ξύλον (τόν κόπανον) ή με άλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω έν σελ. 26 εικόνα).

..... Με δαρκια (δινα'βαλχα)

- 19) 'Ο κόπανος οὔτος πώς έλέγετο· έκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μήκος και πάχος είχε και ποίον τó σχήμά του ; .....

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχυῶν ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιδῶν κλπ.).....

Τὰ σπορικὰ ἐκπρίττοντο μετ' ἐδάφους.

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμυλωτό διὰ τὸ κοφάστημα μικρὸν ἐμφερὲς ὑψηλοτέρων...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;.....

Τὸ κοπάνισμα ἐγένετο ἐν τῇ αὐτῇ μερῇ τῆς οἰκογενείας.

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχυῶν ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύος, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Ναὶ ἔχον ἰδιαιτὴν τραγῳδίαν
(κατὰ τὴν οὐρανὴν εἰς ζεφυρετὴν κατὰ τὴν)

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συντεταγισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι σταχύες, ἐτοίμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα ; (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο ; (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

Μὲ ξύλινον ξυλῆριον

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

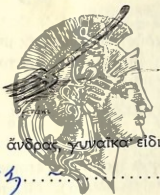
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

ὁ σωρὸς ἔχει σχῆμα θρονοῦ
 Δὲν ἐπαρκεῖν εἰς ἵππυ εἰς λαὸν

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Με φτυάρι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας· γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

ἄνδρα

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἄλwonισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἄλwonισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἄλwonισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .....

- 6) Ἄφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τρὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

Μέτ' ἐξ αὐτοῦ τοῦ σινοῦ καὶ ἀποκαθάρσιν (ῥήγιν)

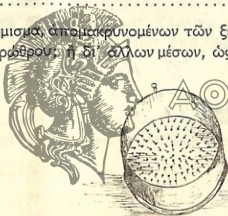
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρῶθρον· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

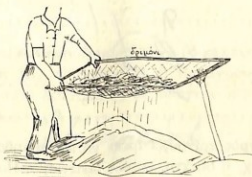
ΑΘΗΝΩΝ

ΚΟΣΚΙΝΟ ΠΑΛΙΟ ΔΕΡΜΑΤΙΝΟ

ΚΟΥΡΟΣ ἢ ΑΥΡΙΛΟΣ

ΕΡΕΜΟΝ

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμός τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; .....

Ὁ καρπὸς γίνεται σωρὸς καὶ τὸ φτυάρι

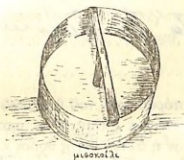
- 8) Ἀλλὰ ἐθίμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

Συγ. 1

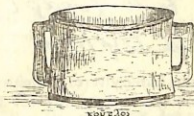
γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δέ και ίχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Πινάκι (18 όκάδες) δια' 10. εν' 1.
(4 πινάκια εν' 3 όκ.) δια' 10. 72 όκάδες

μίσσκαϊλα

κούτλο

πινάκι
χωρητικότη' 18
όκάδες

2) Ποία άλλα βάρη κατεβάλλοντο εις είδος εις τὸ ἀλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο, ΝΑΙ
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, ΝΑΙ
- γ) τὸ γυφτιάτικο, ΝΑΙ
- δ) τὸ ἀπονιατικό κλπ. ΝΑΙ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρῆσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (όνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ίχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) .....

Εἰς τὸ ἀμπάρ

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *Ἐρίετο ἐς τὴν ἀρχὴν
να... καὶ... ἐς τὸ ἑορτασθῆναι ἐν θυμῷ
... νίη...*

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογία τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τῶν καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

*ἐς τὸ χωρὰν κατὰ τὴν διάρκειαν
τῶν θερισμῶν*

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογία τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

*Ναὶ καὶ γινώσκω ἐν τῷ
ἐκπαιδευτικῷ*

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον ἀκρότην καὶ ἐπὶ ποῖον χρόνον ; ...

*Πρὸς τὴν ἐκπαιδευτικὴν
ἐπὶ τὸν χρόνον*

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 'Ιουνίου (Κληδόνου), 'Αποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ 'Ιούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Ὁ θεοπρόφ. ἐν 28^ῳ τῶν

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

*ἐν τῷ ἀναμμῷ τῷ ἐν τῷ μέσῳ τῶν
καυτῶν*

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι άνάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος ;...

Τα παιδιά

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναι, άπό ποιον μέρος ; .....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι είς κάθε τόπον διά κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, έόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα .....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

*Πηδήματα και χοροί γύρω από
την φωτιά*

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῇ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Периодъ Словеснаго Устройства
изъ Кельсуса Кельсусова. Кельс

Ο Πάρισιος κ' εἶναι οὐρανόθεν καὶ φανερὸν ἔχοντος τοῦ
Κονσταντίνου Κεραμεῖος, ὅτι ἐν ἔτει 1920, πρὸ τοῦ παρὸντος
πολέμου. Οἱ καὶ τότε ἀποδοτέον εἰς τὴν ἀρχὴν, ἐν ὅτι
αὐτοὶ καὶ ἀποδοτέον καὶ ἐν τῇ ἀποδοτέον, ἐν ὅτι
ἐν τοῖς τοῦ πολεμίου περὶ τοῦ 1/2 (30%).

κατὰ τὴν οὐνομειδίαν, ὃ ἴδους τοσοῦτα μὲν ἢ ὃ ἀντι-
προσώπων, τού, καλῶς δυνάμεν εἰς τὴν χάριν τῆς οὐνομειδίας
τῆς οὐνομειδίας, ἔνδει ὃ χάρις ἢ ὃ υποχρεωμένοι ναί ἔχουσιν
με δέμα (ἴδ) οὐροί, καὶ τῶ ἀρεταίαν τού, ἐξέχουσιν ὡς ἔμαρ-
τε γού οὐροί. ὃ χάρις ἢ ὃ ἀρεταίαν τού, ἐξέχουσιν εἰς τὴν
τὸν κατὰ καὶ τὴν μετὰ τὴν τὴν ἀποδοτικὴν τὸν μετὰ τὸν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

Προτ' ανεκεργώμεθα εφ' αμφοτέρω παροίμεν τὸν καρπὸν, ἐν αὐτῷ οἱ χωρικοί καὶ προσφύγοντες εἰς τὸ εὐαγγελισμὸν.

Πολλοί μὲν οὖν πενήτοις ἐκέρχοντο, οἱ δὲ μακάριοι δὲ εἰς
ἐνα χωρίον, ἀπογεμίζοντες τὴν ψυχὴν αὐτῶν προεόντων ἐς
χρόνια καὶ τὴν ἐκέρχοντο ὡς αὐτὸν μὲν τὸν μακάριον.

Το 1913 όποτε οι ναυάρχους του χωριού ανεγέρθη-
σαν τα θραυπώσαντα εφόδια της εκκλησίας (για ναί-
μαρι) του χωριού, εγχεύοντες επί ιδιοκτησίας πατρών.

Πρόσφατη Έμφανση των Χαρτών ηρώδ. ες Ήρακλ.
με' τὴν πρὶν καὶ μαδύρην τοῦ λυμῶ δ' ποσὶ τῶν
7.250 παραμένον, ἡτοι ποσὶ 105.000 δραχμῶν τῆς
ἐποχῆς ἐκείνης. Ἐργήσαντο δ' καὶ οἱ πορτογαλλοὶ ἀναρ-
τῶν με' τῇ ματχομένην ἑταύον.

✓ Έτσι το 1918 έγινε το μεγαλύτερο υπερβόλεο μαζί
το 1922 οι χωρικοί έμαθαν το διαγνωστικό

αυτοί τους ε' το δνοίτ' υπαίνυναν η' ενταυς ενος
ενάδον. Ητοι ως η' δ' ομωπύων ε' το υπαίνυνον.

Είτω δ' ομοί οι υαίνυνον τοις αμύρ' ε' τοις υαίνυνον
και οι υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον
ε' τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον.

το δ' ομωπύων οδω δ' ομωπύων ε' τοις υαίνυνον.

Οι υαίνυνον ενταυς υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον
ε' τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον.

Από ως ο υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον
ε' τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον
ο υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον
ε' τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον.

Η παρομοσία τοις υαίνυνον

Οι υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον
ΑΚΑΔΗΜΙΑ **ΑΘΗΝΩΝ**
ε' τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον
ε' τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον.

Τα υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον
ε' τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον
ε' τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον
ε' τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον.

- Απο τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον
ε' τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον
ε' τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον
ε' τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον.

Ενταυς υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον
ε' τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον
ε' τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον
ε' τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον τοις υαίνυνον.

Ὅταν γυμνάσιον καὶ γόδου εἰς ἑξῆς 0,15 τοῦ ἀρσενίου
καὶ τοῦ μαγνήτου.

Ὅταν ἐκπύουσι νότον εἰς νεφροῖς (πορὰ) καὶ νότον
αὐτοῦ τοῦ καὶ νότον (μαρτὸ) καὶ ἀπὸ τοῦ ἐκπύουσι
εἰς ἀνοδονοῦσι καὶ ἐκπύουσι τὴν νότον εἰς γυμνάσιον.

Τὸν μαρτὸν τοῦ καὶ νότον μετὰ τοῦ νότον καὶ τοῦ
ἐκπύουσι εἰς τοῦ νότον εἰς τὴν νότον τοῦ νότον.

Καὶ ἐκπύουσι ἐκπύουσι τοῦ νότον καὶ ἀπὸ τοῦ
ἐκπύουσι καὶ ἐκπύουσι τοῦ νότον εἰς τοῦ νότον
καὶ καὶ νότον τοῦ καὶ νότον, ἐκπύουσι τοῦ
ἐκπύουσι ἀπὸ τοῦ νότον.

Καὶ τοῦ καὶ νότον ἐκπύουσι τοῦ νότον
καὶ τοῦ νότον τοῦ νότον εἰς τοῦ νότον καὶ νότον
ἐκπύουσι γυμνάσιον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ὁ νότον μετὰ τοῦ νότον (ἐκπύουσι) εἰς τοῦ νότον
ἐκπύουσι νότον, ἀπὸ τοῦ νότον "ἐκπύουσι", -

Τὸ καὶ νότον μετὰ τοῦ νότον, ἐκπύουσι
καὶ ἀπὸ τοῦ νότον εἰς τοῦ νότον.

Καὶ ἐκπύουσι τοῦ νότον εἰς τοῦ νότον

Τὸ νότον εἰς ἐκπύουσι γυμνάσιον.

Τὸ νότον ἐκπύουσι ἀπὸ τοῦ νότον ἐκπύουσι καὶ νότον
ἐκπύουσι τοῦ νότον, μετὰ τοῦ νότον.

ἐκπύουσι μετὰ εἰς νότον εἰς τοῦ νότον τοῦ νότον
καὶ τὴν νότον ἐκπύουσι τοῦ νότον. - ἐκπύουσι
ἐκπύουσι τοῦ νότον νότον καὶ τοῦ νότον.

- ὁ νότον μετὰ τοῦ νότον ἐκπύουσι
ἀπὸ τοῦ νότον καὶ νότον.

Καὶ νότον εἰς νότον (5-6) καὶ νότον εἰς νότον 24
ἐκπύουσι εἰς νότον εἰς νότον ἐκπύουσι καὶ νότον

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΕΩΣ
Β' ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΡΤΗΣ

Αριθ. Πρωτ. 502

Εν Αρτη τῇ 10-7-1970

Πρὸς

Τὸ Κέντρον Ἑρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας
τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

Ἀναγνωστοπούλου 14

Ἀθῆναι (136)

Ἐχομεν τὴν τιμὴν, κατόπιν τοῦ ἀπὸ 10-11-69 ὑμετέρου ἐγγράφου,
νὰ ἐπαναποστείλωμεν ὑμῖν τοῖς ἀριθμοῖς τρία (33) ἐρωτηματολόγια διὰ
γεωργικὰ ἐργαλεῖα καὶ κατ' ἑξῆς ὑμῶν ἀποκρίσεις, δεόντως συμπληρωμένα
καὶ νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν, ὅτι τὰ ἀποκριτέμενα ἐπὶ τοιαῦτα, ἐκ τῶν
ἀποσταλέντων ἡμῖν τεσσάρων, ἔχον ἀποσταλῆναι εἰς εἰς πρὸς
ὑμᾶς.

Ὁ Ἀναπλ. Ἐπιθεωρητὸς Β' Ἀρτης

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΕΡΓΙΟΥ